

სამეწარმეო გუნდის როლი მეწარმოების განვითარებაში

რინკიაშვილი ნანა

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჯიმშიტაშვილი ია

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

DOI: <https://doi.org/10.52340/tuw.2024.37.01.30>

აბსტრაქტი. წინამდებარე სტატიაში განხილულია სამეწარმეო კულტურა, რომელიც თანამედროვე ქართულ ბიზნესში ნაკლებად არის ფეხმოკიდებული და შესაბამისად ბიზნეს ოპერატორების მხრიდანაც ხშირად სათანადო ყურადღება არ ექცევა. თუმცა განვითარებული ქვეყნების ბიზნესის წარმოების კულტურაში მრავალი კვლევით დადგინდა რომ საქმიანობას გუნდი უკეთ აერთმევს თავს ვიდრე ცალკეული მუშაკები. მიუხედავად იმისა რომ სამეწარმეო კულტურაში მოიაზრება ის მთელი გარემო სადაც ჩართული პირები მოტივირებულნი იქნებიან ინოვაციური იდეების გენერირებაზე და მათ განხორციელებაზე, ავტორები აქცენტებს ვამახვილებთ ამგვარი კულტურის მთავარ შემადგენელ და განუყოფელ ნაწილზე - მუშაკებზე, რომლებიც ქმნიან სამეწარმეო ჯგუფებს.

გამართული ბიზნეს კომპანიის ფუნქციონირებისათვის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა ეფექტური სამეწარმეო გუნდის შექმნა. გუნდი უნდა იყოს კარგად შეკრული, მოქნილი ორგანიზმი და უნდა შეეძლოს ნებისმიერ ცვლილებაზე მოახდინოს სწრაფი და ეფექტური რეაგირება. ამგვარი ჯგუფების ფუნქციონირების მიზანი უნდა იყოს გრძელვადიანი დადებითი შედეგების მიღწევა, შესაძლოა სამუშაო ჯგუფი დროებითი იყოს, მაგრამ მათ მიერ დადებული შედეგი სამომავლოდ აუცილებლად მომგებიანი უნდა იყოს ნებისმიერი ბიზნესისათვის.

თანამედროვე კონკურენტული გარემოს გათვალისწინებით, ბიზნესის წარმატება დამოკიდებულია მეწარმის უნარზე მოახდინოს ისეთი გუნდის ჩამოყალიბება, რომლებიც შეძლებენ ახალი ინოვაციური იდეების გააზრებას, მის მიზანშეწონილობის ანალიზს და შედეგად ეფექტური ბიზნეს მოდელის განვითარებას, რათა ფირმამ მიაღწიოს ხანგრძლივ წარმატებას.

ავტორების მიერ შესწავლილი და გაანალიზებული იქნა რამოდენიმე მეცნიერული კვლევა და შესაბამისი სამეცნიერო ლიტერატურა, რის შედეგადაც გამოვლინდა ნაშრომის მიზანი და ძირითადი აქცენტები გაკეთდა არა სამეწარმეო გუნდის მნიშვნელობასა და აუცილებლობაზე, რაც აღარ არის საკამათო არც სამეცნიერო და არც პრაქტიკული თვალსაზრისით, არამედ ჩვენ გამოვყავით სწორედ ის შეცდომები რაც შეიძლება მეწარმე - ბიზნესმენმა დაუშვას სამეწარმეო ჯგუფების ჩამოყალიბებისას.

როგორც აღნიშნულია სტატიაში, იმისათვის რომ, კონკურენტულ გრემოში ხანგრძლივ წარმატებას მიაღწიოს კომპანიამ, მნიშვნელოვანია გათავისებული იქნას ის ფაქტი რომ იდეა და შესაძლებლობა სრულიად განსხვავებული ფენომენებია და რომ იდეა გადაიქცეს კომპანიის შესაძლებლობად საჭიროა სამეწარმეო გუნდების ფუნქციონირება ორიენტირებული იყოს საერთო სტრატეგიული მიზნებისაკენ.

საკვანძო სიტყვები: სამეწარმეო გუნდი, სამეწარმეო კულტურა, გუნდის მართვა

სამეწარმეო კულტურა თანამედროვე ქართულ ბიზნესში ნაკლებად არის ფეხმოკიდებული და შესაბამისად ბიზნეს ოპერატორების მხრიდანაც ხშირად

სათანადო ყურადღება არ ექცევა. თუმცა განვითარებული ქვეყნების ბიზნესის წარმოების კულტურაში მრავალი კვლევით დადგინდა რომ საქმიანობას გუნდი უკეთ ართმევს თავს ვიდრე ცალკეული მუშაკები. სამეწარმეო კულტურაში მოიაზრება ის მთელი გარემო სადაც ჩართული პირები მოტივირებულნი იქნებიან ინოვაციური იდეების გენერირებაზე და მათ განხორციელებაზე, შესაბამისად ექნებათ გააზრებული შესაძლო რისკებიც რომლებმაც შეიძლება თავი იჩინოს ამა თუ იმ ბიზნეს ოპერაციის განხორციელებისას. ამგვარი კულტურის მთავარი შემადგენელი და განუყოფელი ნაწილი არიან ის ადამიანები რომლებიც ქმნიან სამეწარმეო ჯგუფებს (Prandelli, E., Pasquini, M., Yersona, G., (2016), In User's Shoes: an experimental design on the role of perspective talking in discovering entrepreneurial opportunities. Journal of business venturing 31. no3, 287-301). აქვე გვინდა ავღნიშნოთ, რომ ინოვაციების განხორციელება ყველა საწარმოში ვერ ხერხდება, რადგან ინოვაციები გარკვეულ წილად გულისხმობს მათი საქმიანობის მაღალ რისკს. თუმცა ფირმის სტრატეგიის შემუშავება, რომელიც ორიენტირებული იქნება ინოვაციების შექმნაზე და განხორციელებაზე, ფირმას საშუალებას აძლევს წარმატებით ფუნქციონირებდეს უკვე ათვისებულ დარგებში და შესაძლებლობას აძლევს ახალი მიმართულებებზე გადასასვლელად. სწორედ საწარმოს ინოვაციის ეფექტურ რეალიზაციაზე მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სამეწარმეო გუნდი.

გამართული ბიზნეს კომპანიის ფუნქციონირებისათვის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა ეფექტური სამეწარმეო გუნდის შექმნა. როგორც ცნობილია, გუნდში მოიაზრება რაიმე ნიშნით ადამიანთა გაერთიანება. გუნდი უნდა იყოს კარგად შეკრული, მოქნილი ორგანიზმი და უნდა შეეძლოს ნებისმიერ ცვლილებაზე მოახდინოს სწრაფი და ეფექტური რეაგირება. ამგვარი ჯგუფების ფუნქციონირების მიზანი უნდა იყოს გრძელვადიანი დადებითი შედეგების მიღწევა, შესაძლოა სამუშაო ჯგუფი დროებითი იყოს, მაგრამ მათ მიერ დადებული შედეგი სამომავლოდ აუცილებლად მომგებიანი უნდა იყოს ნებისმიერი ბიზნესისათვის.

თანამედროვე კონკურენტული გარემოს გათვალისწინებით, ბიზნესის წარმატება დამოკიდებულია მეწარმის უნარზე მოახდინოს ისეთი გუნდის ჩამოყალიბება, რომლებიც შეძლებენ ახალი ინოვაციური იდეების გააზრებას, მის მიზანშეწონილობის ანალიზს და შედეგად ეფექტური ბიზნეს მოდელის განვითარებას, რათა ფირმამ მიაღწიოს ხანგრძლივ წარმატებას.

მეწარმე დიდი სიფრთხილით უნდა მოეკიდოს სამეწარმეო გუნდის ჩამოყალიბების პროცესს, რადგან ამ დროს მან შესაძლოა ბევრი შეცდომა დაუშვას. ეს შეცდომები შეიძლება გამოწვეული იყოს მუშაკთა მხრიდან ინოვაციების მიმართ ნაკლები ინტერესით, მათი იგნორირებით, მუშაკები შეიძლება ნაკლებად აქტიურები იყვნენ, გააჩნდეთ შიშები სიახლეების მიმართ, ასევე შესაძლოა შეფერხებები გამოიწვიოს კულტურულმა, გენდერულმა ანდა რელიგიურმა საკითხებმა. ამავე დროს კონფლიქტებმაც შეიძლება იჩინოს თავი, რაც რაღა თქმა უნდა უარყოფითად აისახება კომპანიის მომავალზე, მის იმიჯზე.

ჩვენ გამოვყავით რამოდენიმე სერიოზული შეცდომა, რომელიც შესაძლოა ჯანსაღი სამეწარმეო გუნდის ჩამოყალიბებაზე მომავალში დიდ როლს შეასრულებს და მეწარმეს დაეხმარება უკეთ წარმართოს კომპანიის მუშაობა.

1. კომპანიის მართვის პროცესებში ნაკლებად კვალიფიციური მეგობრების ნათესავების, ოჯახის წევრების ჩართვა - ალბათ არ ვიტყვით ახალს (და რაც უფრო მეტად დამახასიათებელია პოსტ საბჭოური სივრცისათვის), რომ ჯერ კიდევ მკვიდრად აქვს დასაქმების ამგვარ საშუალებას ფესვები გამდგარი, თუმცა თანდათან ბიზნესიც ხვდება, რომ დასაქმება ამგვარი ნიშნით არ არის მომგებიანი

საკუთარი ბიზნესის წარმოებისათვის, უფრო მეტიც, მან შეიძლება აზარალოს კიდევ ნებისმიერი ბიზნესი.

2. ერთხელ მიღწეული წარმატება არ ნიშნავს წარმატებას მუდმივად - შესაძლოა წინა პროექტი იყო ძალიან ინოვაციური და წარმატებული, შესაბამისად განხორციელებაში ჩართული გუნდიც იყო სათანადოდ შერჩეული, მაგრამ ყოველი ახალი წამოწყება საჭიროებს გუნდის შემადგენლობის, დროის, სხვა ყველა რესურსის გადახედვა-განახლებას;
3. ერთი ადამიანი არ არის გუნდი - რაც არ უნდა ჭკვიანი, განათლებული და უდიდესი გამოცდილების მქონე იყოს იგი, ვერ შეძლებს მარტომ სათანადოდ განახორციელოს ბიზნეს ოპერაცია, დაკავშირებული იქნება მარკეტინგთან, წარმოებასთან, ფინანსებთან თუ სხვა ნებისმიერი სახის პროცესებთან, მეწარმეს უნდა ქონდეს შესაბამისი ნათლად ჩამოყალიბებული იდეა, რომელსაც იგი წარუდგენს ჯგუფის წევრებს და მათთან ერთად (შესაძლოა) გაიწერება კონკრეტული სამუშაო გეგმა, გადანაწილება პასუხისმგებლობები და შესაბამისი ვადები;
4. უნარების ნაკლებობა - ხშირად, როდესაც საქმე ეხება ინოვაციებს, კომპანიაში მუშაკები განიცდიან საჭირო უნარ-ჩვევების ნაკლებობას, დამანგრეველია ამ ფაქტის უგულვებელყოფა, არც სირცხვილია (არ უნდა აღიქმებოდეს და ფასდებოდეს მენეჯმენტის მხრიდან სირცხვილად) რაიმეს არცოდნა და ამ არცოდნის აღიარება. და როგორც შედეგი აუცილებლად შესაბამის მიმართულებაში უნდა მოხდეს ცოდნის გაღრმავება, იქნება ეს ტრენინგების, მასტერკლასების, კვალიფიკაციის ამაღლების, ექსპერტთა მოწვევის თუ სხვა ტიპის აქტივობების გამოყენებით;
5. ბუნდოვანი გეგმები - ზემოთ უკვე ვახსენეთ გეგმის ნაწილი, მაგრამ ეს საკითხი ცალკეულად გამოტანასაც საჭიროებს, რადგან ხშირია შემთხვევები როდესაც კაშკაშა იდეები ჩავარდნილა მხოლოდ და მხოლოდ იმის გამო რომ მენეჯმენტის მხრიდან არ იყო სწორად შემუშავებული და განხორციელებული სათანადო გეგმები, რა თქმა უნდა საუკეთესო გეგმა - აპრიორი არ ნიშნავს საქმიანობის საუკეთესოდ წარმართვას, მაგრამ მისი არ არსებობა საფუძველშივე კლავს განხორციელებას და ბოლო ჯამში მიგვიყვანს დიდ ზარალთან.

გარდა ამისა, სამეწარმეო გუნდში აუცილებელია რომ თითოეულმა მისმა წევრმა კარგად გაიაზროს საკუთარი ადგილი და როლი, მაქსიმალურად დარეგულირებული იყოს კონფლიქტური სიტუაციების გადაჭრის მექანიზმები, ობიექტურად იყოს გადანაწილებული ყველა საჭირო რესურსი და ეფექტურად მოქმედებდეს კომუნიკაციების საშუალებები.

როდესაც სამეწარმეო გუნდი შედგება უკვე ერთმანეთთან მუშაობის გამოცდილების მქონე თანამშრომლობისგან უფრო მაღალია ნდობის ფაქტორი, რდგან ნაცნობია ერთმანეთის უნარ-ჩვევები, მუშაობის სტილი, ხასიათი და ა.შ. შესაბამისად შესასრულებელი სამუშაოც უფრო სწრაფად და ხარისხიანად შესრულდება, მაგრამ თუ სამეწარმეო გუნდი პირველად იქმნება ან მასში ერთმანეთისთვის უცნობი მუშაკები ერთიანდებიან, მაშინ შედარებით მეტი დროა სავარაუდო, სანამ მუშაკები დაალაგებენ ერთმანეთში ურთიერთობებს, გუნდის შექმნის მეორე ეტაპიც ხომ სწორედ შეგუება-ადაპტაციას უკავშირდება.

Forbes-ის კვლევას [\[https://www.forbes.com/sites/forbescoachescouncil/2023/07/31/what-is-preventing-your-team-from-being-a-dream-team/?sh=45dc9b5e7c46\]](https://www.forbes.com/sites/forbescoachescouncil/2023/07/31/what-is-preventing-your-team-from-being-a-dream-team/?sh=45dc9b5e7c46) თუ დავეყრდნობით წარმატებული გუნდის მუშაობის სამ მთავარ კრიტერიუმს დავინახავთ, ესენია:

ნდობა, ანგარიშვალდებულება და ერთგულება. სამივე კრიტერიუმმა რომ სწორად იმუშაოს გუნდის უნდა არსებობდეს ჯანსაღი ურთიერთობები, ამისათვის კი საჭიროა სწორი სამეწარმეო კულტურის არსებობა, რეგულარული უკუკავშირის სისტემა და სწორი გეგმების სწორად მიდევნება.

როგორც უკვე აღნიშნეთ, ინოვაციები კონკურენტულ გარემოში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს, თუმცა ბიზნესისათვის ახალი შესაძლებლობის მოძიება რთული პროცესია. აქ განსაკუთრებით მოვიაზრებთ ისეთ პროდუქტს/ მომსახურებას რომელიც არ წარმოადგენს უკვე არსებულის სახეცვლილ ვერსიას. საქართველოში ბიზნესის ახალი შესაძლებლობების ძიების გზაზე მეწარმეები ირჩევენ უკვე არსებულ პროდუქტს/ მომსახურებას და შემდეგ ცდილობენ აღნიშნული პროდუქტის განვითარებას - ოდნავ უკეთესი ვარიანტის შექმნით. შესაძლებელია ეს ერთი შეხედვით კარგია, მაგრამ ვფიქრობთ ბიზნესის შესაძლებლობების შეცნობის ძიების პროცესში აქცენტი უნდა გაკეთდეს არა იმაზე რა სურს, მეწარმეს არამედ იმ პროდუქტის/ მომსახურების იდენტიფიცირებაზე რომელის საჭიროებაც შეიძლება ქონდეს მომხმარებელს.

მიუხედავად იმისა, რომ კვლევებით დადასტურებული ფაქტია რომ ნახევარზე მეტი წარმატებული კომპანიის საქმიანობა დაწყებულია ერთი ადამიანის მიერ, გუნდური მუშაობაც ძალზედ ეფექტური იარაღია კომპანიის შემდგომი განვითარების გზაზე.

ცხადია, ცალკეულ მეწარმეებს გაუძნელებათ რიგი პრობლემების გადაჭრა და მხოლოდ საკუთარი თავის იმედად ფუნქციონირება, სწორედ ამ თვალსაზრისით სახელმწიფოც უნდა იყოს ჩართული ბიზნეს სექტორის მხარდაჭერის საკითხებში, რისთვისაც 2014 წელს შეიქმნა მეწარმეობის განვითარების სააგენტო, რომლის ერთერთი მიზანიც არის საქართველოში სამეწარმეო კულტურის დამკვიდრება, ასევე საქართველოში არასამთავრობო ორგანიზაციებიც მუშაობენ აღნიშნული მიმართულებით და სხვადასხვა ტიპის დახმარებას უწევენ (ტრენინგებისა და კონსულტაციების სახით) ადგილობრივ მეწარმეებს.

იმისათვის რომ, კონკურენტულ გარემოში ხანგრძლივ წარმატებას მიაღწიოს კომპანიამ, მნიშვნელოვანია გათავისებული იქნას ის ფაქტი რომ იდეა და შესაძლებლობა სრულიად განსხვავებული ფენომენებია და რომ იდეა გადაიქცეს კომპანიის შესაძლებლობად საჭიროა სამეწარმეო გუნდების ფუნქციონირება ორიენტირებული იყოს საერთო სტრატეგიული მიზნებისაკენ.

ლიტერატურა:

1. ბარინგერი, ბ.რ., აირლენდი რ.დ., (2019) მეწარმეობა, თბილისი (აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი, საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი).
2. Prandelli, E., Pasquini, M., Yerona, G., (2016), In User's Shoes: an experimental design on the role of perspectivetalking in discovering entrepreneurial opportunities. Jurnal of business venturing31. no3, 287-301.
3. <https://www.marketer.ge/1-leadership-habit/>
4. <https://geoeconomics.ge/?p=13751>
5. <https://intermedia.ge/%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%90%E1%83%A2%E1%83%98%E1%83%90/135815%E1%83%94%E1%83%A4%E1%83%94%E1%83%A5%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%98-%E1%83%92%E1%83%A3%E1%83%9C%E1%83%93%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%A5%E1%83%9B%E1%83%9C%E1%83%90/2/>
6. <https://www.forbes.com/sites/forbescoachescouncil/2023/07/31/what-is-preventing-your-team-from-being-a-dream-team/?sh=45dc9b5e7c46>
7. <https://www.callbridge.com/ka/blog/good-team-dynamics-is-essential-in-the-workplace/>
8. <https://nssmenegment.wordpress.com/2011/10/11/%E1%83%92%E1%83%A3%E1%83%9C%E1%83%93%E1%83%98-%E1%83%92%E1%83%A3%E1%83%9C%E1%83%93%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%A5%E1%83%9B%E1%83%9C%E1%83%90-%E1%83%9D%E1%83%A0%E1%83%92%E1%83%90/>

The Role of the Entrepreneurial Team in the Development of Enterprises

Rinkiashvili Nana

Iakob Gogebashvili Telavi State University

Ia Jimshitashvili

Iakob Gogebashvili Telavi State University

Abstract. In the article we discuss the entrepreneurial culture that is prevalent in modern Georgian business and, accordingly, does not pay enough attention by business operators. However, in the business culture of developed countries, many studies have shown that a professional team is superior to individual workers. Although entrepreneurial culture refers to the entire environment where individuals are motivated to generate innovative ideas and discuss them, the authors focus on the main component and integral part of the culture - the workers who form entrepreneurial groups.

One of the necessary conditions for the functioning of a business company is the creation of an effective entrepreneurial team. The team should be a well-knit, flexible organism and should be able to respond quickly and effectively to any changes. The goal of the functioning of such groups should be to achieve long-term positive results, the working group may be temporary, but the result they achieve should definitely be profitable for any business in the future.

Considering the modern competitive environment, the success of a business depends on the entrepreneur's ability to form a team that will be able to understand new innovative ideas, analyze their feasibility and, as a result, develop an effective business model so that the firm can achieve long-term success.

In the conditions of the modern competitive environment, more business operators will be able to form their own teams, which will be able to understand new ideas, analyze their feasibility and, as a result, develop a business model, which will allow the firm to achieve increased longevity.

The authors studied and analyzed several scientific studies and relevant scientific literature, as a result of which the purpose of the work was revealed and the main point here was not the importance and necessity of the entrepreneurial groups, which is no longer controversial from either a scientific or practical point of view, we have highlighted exactly those mistakes that the entrepreneur - businessman may make during forming an entrepreneurial group.

As we noted in the article, for a company to achieve long-term success in a competitive market, it is important to understand that the idea and an opportunity are completely different phenomena, and for the idea to turn into the opportunity for a company, the functioning of entrepreneurial teams needs to be oriented towards common strategic goals.

Key words: Entrepreneurial team, entrepreneurial culture, team management